

Samenvatting Akademyezing

'Het gaat beter met de wereld dan je denkt'

Mirjam Vossen

22 januari 2019

Hoeveel kinderen gaan wereldwijd naar de basisschool? Hoeveel mensen in de wereld hebben toegang tot schoon drinkwater? Het antwoord op beide vragen is voor veel mensen verrassend: meer dan 90 procent. Vrijwel iedereen schat de percentages heel wat lager in. De afgelopen decennia heeft zich op vele terreinen een enorme vooruitgang voltrokken, die grotendeels buiten ons zicht is gebleven.

Laten we de wereld van nu eens vergelijken met die van 200 jaar geleden. Toen waren 94 van de 100 mensen extreem arm – vrijwel iedereen dus. Inmiddels zijn dat er minder dan 10 van de 100. Twee eeuwen geleden konden nog maar 12 van de 100 mensen lezen. Nu zijn dat er 86 van de 100. En 84 van de 100 kinderen zijn vandaag gevaccineerd tegen ernstige ziektes. De vaccinatiegraad in sommige 'ontwikkelingslanden', zoals Rwanda, is vandaag hoger dan in Amerika. De lijst met voorbeelden is lang.

Waar komt de onwetendheid vandaan? Nieuwsmedia en ontwikkelingsorganisaties spelen daarin een rol. Zij bepalen voor een belangrijk deel ons beeld van de wereld ver weg, waaronder de situatie in ontwikkelingslanden. Journalistieke routines bepalen wat nieuws wordt en wat wij te zien krijgen. Dramatische, actuele, niet-normale gebeurtenissen krijgen voorrang. Ontwikkelingsorganisaties laten in hun campagnes telkens zien hoe hoog de nood nog is. Daardoor voeden ze het beeld dat er in ontwikkelingslanden nooit iets verandert. Samen zorgen nieuwsmedia en ontwikkelingsorganisaties ervoor dat de vooruitgang, die zich stilzwijgend dag in dag uit voltrekt, buiten ons zicht blijft.

Zo beseffen mensen niet hoe onze wereld is inmiddels is veranderd. Ze lopen rond met een beeld van de wereld dat allang niet meer klopt. Zo was de wereld in de jaren 60 nog te verdelen in een rijk en een arm deel met een kloof ertussen. Vandaag is die kloof een bult geworden: veruit de meeste mensen in de wereld hebben een middeninkomen. Ze hebben een laag inkomen, maar zijn niet meer extreem arm. Hun gezin is klein, hun kinderen zijn gevaccineerd en gaan naar school.

Wat kunnen we doen om ons wereldbeeld 'bij de tijd' te houden? Daarvoor moeten we met een nieuwe blik naar nieuws over wereldwijde ontwikkelingen kijken. Verwacht negatief nieuws. Maar stel jezelf de vraag: wat is hier de brede, langlopende trend? Die is vaak positief. En zoek het midden. Media berichten vooral over de extremen en de uiteinden. De werkelijkheid bevindt zich vooral tussen die polen. Check dus van tijd tot tijd je wereldbeeld: het gaat vaak beter dan je denkt.